

1. DECEMBER DAN BOJA PROTI AIDSU

1. DECEMBER DAN BOJA PROTI AIDSU

AIDS (sindrom pridobljene imunske pomanjkljivosti) je končna faza okužbe s HIV (virus človekove zmanjšane odpornosti). HIV napada celice imunskega sistema in počasni slabi obrambno sposobnost telesa. Posledica tega je oslabiljen imunski sistem, zato se poveča dovzetnost za različne okužbe in rakava obolenja.

Vsak dan se s HIV okuži okoli 16. 000 ljudi; med njimi je najmanj 7000 mladih med 10. in 24. letom starosti, kar pomeni, da se vsako minuto okuži 5 mladih ljudi. Po ocenah strokovnjakov je v svetu s HIV okuženih približno 40 milijonov oseb.

Število okuženih s HIV v Sloveniji narašča. Po zadnjih podatkih je v s HIV okužena manj kot ena oseba na 1000 prebivalcev. Okužena (seropozitivna) oseba največkrat več let nima nobenih bolezenskih težav, čeprav prenaša virus. AIDS je končna razvojna stopnja okužbe s HIV.

AIDS ni samo problem okuženih in bolnih, ampak je svetovni globalni problem, ki se lahko dotakne vsakogar izmed nas in predstavlja grožnjo za milijone ljudi po svetu. Osamljenost, strah pred predsodki in izolacija, so stalne teme v izpovedih ljudi, okuženih s HIV ali obolelih za AIDS-om. Diskriminacija okuženih in bolnih, socialna izolacija in socialna smrt sta velikokrat hujši kot težave, povezane z okužbo in boleznijo.

ŠIRJENJE OKUŽBE

HIV okužba se globalno najpogosteje prenaša preko spolnih odnosov, in sicer kar v 75-85% primerih. 70% teh okužb predstavljajo nezaščiteni spolni odnosi. Izmenjava okuženih igel med intravenskimi uživalci nedovoljenih drog je kriva za 5-10% HIV okužb pri odraslih, nekoliko nižji odstotek 3-5% HIV okužb pa nastane zaradi transfuzije okužene krvi oziroma krvnih pripravkov. Prenos okužbe od matere na otroka je vzrok za 90% HIV okužb pri novorojencih in otrocih. V Sloveniji nosijo največje breme okužb s HIV predvsem moški, ki imajo spolne odnose z moškimi. Povečano letno število novih diagnoz okužbe s HIV po letu 2003 v Sloveniji je moč pripisati predvsem temu.

HIV OKUŽBI SE LAHKO IZOGNETE, ČE:

- uporabljate kondome
- ne uporabljate pribora za injiciranje, ki je bil v stiku s krvjo nekoga drugega.

HIV SE NE PRENAŠA:

- z uporabo istega stranišča, kuhinje,
- z dotiki, objemanjem, rokovanjem, poljubljanjem (razen če je prisotna kri ali semenska tekočina),
- tudi kihanje, kašljanje in piki insektov HIV-a ne prenašajo.

RDEČA PENTLJA

Rdeča pentlja je svetovni simbol boja proti AIDSU in simbol varne spolnosti. Kdor nosi rdečo pentljo kaže solidarnost do okuženih. Nekateri jo imajo pripeto ves čas, 1. december pa je priložnost, da si jo pripravimo vsi.

SPOLNO PRENOSLJIVE OKUŽBE IN HIV

S spolno prenosljivimi boleznimi se v svetu na leto okuži preko 300 milijonov ljudi. Oseba s spolno boleznijo, ki je sočasno okužena s HIV, prenese HIV okužbo na druge z nezaščitenimi spolnimi odnosi tudi z do 10-krat večjo verjetnostjo. Na žalost je pri večini oseb diagnoza okužbe s HIV postavljena pozno. Če okužbo s HIV odkrijemo pozno, zamudimo priložnost za pravočasno in praviloma uspešnejše zdravljenje. Tako je tveganje za zgodnejši razvoj AIDS-a in smrt višje. Spodbujanje prostovoljnega, zaupnega testiranja na okužbo s HIV, s svetovanjem v skupinah z bolj tveganimi vedenji, je ključnega pomena za zgodnje prepoznavanje okužbe s HIV, kar je pogoj za pravočasno zdravljenje in oskrbo okuženih ter zgodnje intervencije za preprečevanje prenosa okužbe.

KJE SE LAHKO TESTIRAM?

LJUBLJANA

Infekcijska klinika

Japljeva 2 (ambulanta za spolno prenosljive bolezni)

- Telefon: 01/ 522 26 22
- Urnik: vsak ponedeljek med 12. in 14.30 uro
- Brezplačno in anonimno
- Rezultati naslednji četrtek.

Zavod za transfuzijsko medicine

Šlajmerjeva 6

- Telefon: 01/ 543 83 32
- Urnik: vsak delovni dan od 8. do 14.00 ure
- Anonimno in samoplačniško (13,66 eur)
- Rezultati naslednji delovni dan

KRANJ

Območna enota NIJZ

Gospodsvetska ulica 12

- Telefon: 04/ 201 71 66
- Urnik: vsako sredo med 7.00 in 8.00 zjutraj
- Anonimno in samoplačniško (26,86€)
- Rezultati še isti dan (po 13. uri)

TRBOVLJE

Splošna bolnišnica Trbovlje

Rudarska 9 (Laboratorij za klinično kemijo)

- Telefon: 03/565 25 12
- Urnik: četrtek in petek med 7.00 in 15.00 uro
- Potrebujete napotnico
- Rezultati isti dan (po 14. uri) oz naslednji dan

PTUJ

Splošna bolnišnica Ptuj

Potrčeva cesta 23

- Telefon: 02/ 749 14 37
- Urnik: torek in četrtek med 11.00 in 13.00 uro
- Potrebujete napotnico, samoplačniško (8,66€ + 2,14€ za odvzem krvi)
- Rezultati so čez nekaj dni, saj se vzorci testirajo v Mariboru

IZOLA

Splošna bolnišnica Izola

Polje 35 A (Transfuzijski oddelek, zraven bolnice)

- Telefon: 05/ 660 62 30
- Urnik: Ponedeljek in sreda med 8.00 in 9.00 uro
- Potrebujete napotnico ali pa samoplačniško

NOVA GORICA

Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca

Šempeter pri Novi Gorici, Ulica padlih borcev 13a (Oddelek za transfuzijo)

- Telefon: 01/ 543 83 55
- Urnik: z napotnico ponedeljek, četrtek, petek med 8.00 in 12.00 uro, anonimno pa vsak ponedeljek med 8.00 in 12.00 uro

NOVO MESTO

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Muzejska ulica 5

- Telefon: 01/ 543 83 40
- Urnik: sred med 10.00 in 12.00 uro
- Potrebujete napotnico ali pa samoplačniško

SLOVENJ GRADEC

Splošna bolnišnica Slovenj Gradec

Gospodsvetska 1 (Oddelek za transfuzijo)

- 01/ 543 83 51
- Urnik: ponedeljek, sreda in petek med 8.00 in 11.00 uro
- Potrebujete napotnico ali pa samoplačniško

MARIBOR

Univerzitetni klinični center Maribor

Oddelek za nalezljive bolezni in vročinska stavja, ambulanta za HIV in druge spolno prenosljive bolezni, Ljubljanska 5

- Telefon: 02/ 321 26 57
- Urnik: ponedeljek med 10.00 in 12.00 uro
- Brezplačno in anonimno

